

1.

WEJŚCIE – POBYT – OBYWATELSTWO

1. WJAZD DO NIEMCZECH
ZGODNIE Z USTAWĄ O SWOBODZIE PRZEMIESZCZANIA SIĘ
2. PRZENIESIENIE MIEJSCA ZAMIESZKANIA DO NIEMIEC
3. MIEJSCE ZAMIESZKANIA CZŁONKÓW RODZINY
4. MIEJSCE ZAMIESZKANIA BLISKICH KREWNYCH
5. PRAWO STAŁEGO POBYTU
6. NATURALIZACJA

**W tym rozdziale
dowiesz się**

jakie prawa można uzyskać dla siebie i członków rodziny jako obywatel państwa członkowskiego UE w odniesieniu do pobytu oraz jakie wymogi obowiązują w przypadku prawa stałego pobytu i naturalizacji.

Na końcu rozdziału znajdziesz również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

1. WYMAGANIA WSTĘPNE DLA OBYWATELI UE DO NIEMIEC

Jako obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a więc "obywatel Unii", masz generalnie prawo do swobodnego przemieszczania się w obrębie UE. Można zatem wjechać i przebywać w Niemczech oraz w każdym innym państwie członkowskim UE bez wizy. Podstawą prawną jest tu **ustawa o swobodzie przemieszczania się (FreizüG/EU)**.

Aby wjechać do Niemiec, należy posiadać dokument tożsamości (paszport lub dowód osobisty). Możesz przebywać w Niemczech do 3 miesięcy bez dodatkowych wymagań i warunków.

Masz prawo do pobytu w Niemczech przez okres dłuższy niż 3 miesiące, jeśli jesteś

- zatrudniony lub pracujesz na własny rachunek
- w trakcie szkolenia zawodowego,
- szukasz pracy z rozsądną szansą na sukces,
- nie pracujesz zarobkowo, ale masz wystarczające środki na utrzymanie i jesteś objęty ubezpieczeniem zdrowotnym (dotyczy to również uczniów) lub
- przebywasz w Niemczech legalnie od co najmniej 5 lat (prawo stałego pobytu).

Jak tylko znajdziesz pracę, będziesz potrzebować zaświadczenia od pracodawcy lub umowy o pracę. Z tym dowodem uzyskuje się **prawo pobytu**.

2. MIEJSCE ZAMIESZKANIA PRZEPROWADZKA DO NIEMIEC

Po wjeździe należy zameldować się w urzędzie meldunkowym (Einwohnermeldeamt) właściwym dla miejsca zamieszkania w ciągu 2 tygodni od wprowadzenia się. W tym celu należy uzyskać "potwierdzenie wynajmu mieszkania" lub "zaświadczenie o wynajmie mieszkania" od właściciela mieszkania, a także dokumenty tożsamości. Więcej informacji o usługach Biura Rejestracji Mieszkańców oraz formularze do pobrania znajdziesz [tutaj](#).

Zwróć uwagę na termin powiadomienia. Jeśli nie zdążysz, możesz zostać ukarany grzywną w wysokości do 1000 €.

Zgodnie z europejską dyrektywą o swobodnym przepływie osób Urząd Rejestracji Cudzoziemców może zażądać od Ciebie zaświadczenia o prawie do pobytu (§ 5a FreizügG/EU). W tym celu może wymagać od Ciebie przedstawienia pewnych dokumentów, np:

- potwierdzenie zatrudnienia lub zaświadczenie o zatrudnieniu od pracodawcy,
- dowód prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek,
- dowód posiadania wystarczających środków utrzymania i ubezpieczenia zdrowotnego w przypadku osób niepracujących,
- w przypadku poszukiwania pracy - dowód poważnego poszukiwania pracy w rozsądnym zakresie z rozsądnymi perspektywami powodzenia.

Czy muszę mieć przetłumaczone dokumenty na język niemiecki, aby zarejestrować się w urzędzie meldunkowym?

Dane osobowe są zazwyczaj pobierane z paszportu krajowego lub dowodu osobistego - w tym przypadku nie są wymagane tłumaczenia. Jednak związki prawa rodzinnego są zazwyczaj udowodniane za pomocą aktów małżeństwa, urodzenia i zgonu (tzw. Personenstandsunterlagen), a następnie rejestrowane. Niektóre kraje UE mogą wydawać międzynarodowe wersje aktów małżeństwa, urodzenia i zgonu. Te dokumenty międzynarodowe są uznawane w państwach członkowskich Konwencji bez żadnych dodatkowych formalności (legalizacji lub potwierdzenia apostille).

Dokumenty z innych krajów muszą być poświadczane w kraju pochodzenia, a następnie przetłumaczone na język niemiecki przez tłumacza przysięgłego. Poświadczenie może być dokonane przez właściwy organ w kraju ojczystym (apostille) lub przez właściwą misję niemiecką za granicą (legalizacja).

3. MIEJSCE ZAMIESZKANIA CZŁONKÓW RODZINY

Prawo do swobodnego przemieszczania się dotyczy także członków rodziny, którzy towarzyszą lub dołączają do Ciebie jako obywatela Unii uprawnionego do swobodnego przemieszczania się. Narodowość członka rodziny nie ma znaczenia.

Za członków rodziny uważa się następujące osoby

- małżonkowie
- zarejestrowani partnerzy cywilni (partnerstwo cywilne wg niemieckiego prawa o związkach partnerskich lub na podstawie przepisów prawnych innego państwa członkowskiego UE lub państw: Norwegii, Islandii i Liechtensteinu).
- własne dzieci lub wnuki, małżonkowie lub partnerzy życiowi obywatela UE współmałżonka lub partnera cywilnego, który ma mniej niż 21 lat.

Wymagany jest dokument tożsamości (paszport lub dowód osobisty). Organ ds. cudzoziemców może zażądać dowodu pokrewieństwa z obywatelem UE uprawnionym do swobodnego przemieszczania się. Ponadto urząd do spraw cudzoziemców może zażądać przedstawienia potwierdzenia rejestracji obywatela UE.

Aby udowodnić prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu członka rodziny, Departament ds. Cudzoziemców wydaje członkom rodziny obywateli państw trzecich **kartę pobytu**. Powinna ona zostać wydana w ciągu 6 miesięcy i jest zazwyczaj ważna przez 5 lat.

Własne dzieci lub wnuki w wieku powyżej 21 lat, a także krewni w linii prostej (rodzice, dziadkowie itp.) mogą przyjechać do Niemiec tylko wtedy, gdy towarzyszą im obywatele UE zapewnią im utrzymanie.

Członkowie rodziny, którzy sami nie są obywatelami UE ("obywatele państw trzecich"), muszą posiadać wizę, aby wjechać do Niemiec.

4. POBYT OSOBY POWIĄZANE

Oprócz posiadania statusu osoby powiązanej, należy spełnić jeszcze inne wymagania. Musi istnieć powód pobytu ("powody pobytu"). W przypadku krewnych może to być utrzymanie przez obywatela UE lub opieka nad krewnym przez obywatela UE. W przypadku osób pozostających w konkubinacie konieczne jest, aby mieszkały one razem z obywatelem UE na stałe na terytorium Republiki Federalnej Niemiec (§ 3a ust. 1 FreizügG/EU).

Możesz również złożyć wniosek o przyznanie prawa pobytu jako osoba bliska obywatela UE w Urzędzie Rejestracji Cudzoziemców. Dotyczy to sytuacji, gdy z daną osobą łączą ją bliskie i trwałe relacje rodzinne lub partnerskie, np:

- Krewni w linii bocznej (np. rodzeństwo, wujkowie i ciotki), kuzynostwo itp.), a także krewni małżonka lub partnera, tj. partner, czyli także osoby, które są spokrewnione z obywatelem UE przez małżeństwo,
- małoletnie dzieci (poniżej 18. roku życia), które są pod opieką lub w związku z przybranym dzieckiem z obywatelem UE,
- osoby mieszkające z obywatelem UE (bez uznanego związku partnerskiego), jeśli istnieje możliwy do udowodnienia, długotrwały związek (tj. podobny do małżeństwa). Przyjęcie statusu konkubenta jest zawsze wykluczone w przypadku osób, które są jednocześnie w związku małżeńskim lub partnerskim.

Organ ds. cudzoziemców podejmuje decyzję w sprawie wniosku na podstawie szczegółowej analizy sytuacji osobistej wnioskodawcy. Może on zażądać następujących dowodów i dokumentów:

- ważny dokument tożsamości (paszport lub dowód osobisty)
- dowód pokrewieństwa (rodzinnego) z obywatelem UE uprawnionym do swobodnego przemieszczania się
- przedstawienie potwierdzenia rejestracji obywatela UE
- dowód potwierdzający powód zamieszkania (np. dowód wpłaty alimentów).

Osoby spokrewnione" otrzymują "kartę pobytu" zgodnie z § 3a ustawy o swobodzie przemieszczania się jako dowód prawa do pobytu.

5. PRAWO STAŁEGO POBYTU

Jeśli jesteś obywatelem UE i przebywasz legalnie w Niemczech przez 5 lat, uzyskujesz prawo stałego pobytu. Prawo pobytu obowiązuje wówczas niezależnie od tego, czy spełniasz wymogi dotyczące swobody przemieszczania się. Zaświadczenie o prawie stałego pobytu można uzyskać w Biurze Rejestracji Cudzoziemców.

Członkowie rodziny i bliscy krewni również uzyskują prawo stałego pobytu, jeśli legalnie zamieszkują w Niemczech razem z obywatelem UE przez pięć lat. Jeśli sami nie są obywatelami UE, otrzymają kartę stałego pobytu w ciągu 6 miesięcy od złożenia wniosku.

W szczególnych przypadkach obywatele UE mają prawo do stałego pobytu nawet przed upływem 5 lat: Na przykład w związku z zaprzestaniem pracy zarobkowej w wieku powyżej 65 lat, przejściem na wcześniejszą emeryturę lub całkowitym ograniczeniem zdolności do zarobkowania, np. w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. (§ 4a ust. 2 FreizügG/EU).

6. NATURALIZACJA

DOBRE WIEDZIEĆ

Ogólnie rzecz biorąc, nie jest już wymagane zrzeczenie się poprzedniego obywatelstwa w celu uzyskania naturalizacji. W przypadku naturalizacji w Niemczech można jednak utracić poprzednie obywatelstwo zgodnie z prawem kraju pochodzenia. Należy zasięgnąć porady w ambasadzie lub konsulacie kraju pochodzenia.

Najlepszym punktem kontaktowym w przypadku pytań są miejskie urzędy ds. naturalizacji (pocztą elektroniczną lub osobiście). Umawiając się na wizytę, należy jednak zaplanować ją z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem (ok. 4 miesiące).

Wizyty są zazwyczaj rezerwowane online w ciągu tygodnia, po udostępnieniu nowych terminów.

Jako obywatel Unii masz prawo do nabycia obywatelstwa niemieckiego w drodze naturalizacji, ponieważ jako obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, któremu przysługuje swoboda przemieszczania się, korzystasz z nieograniczonego prawa pobytu w Niemczech. Jako niepracujący obywatel Unii Europejskiej masz prawo do swobodnego przemieszczania się, jeśli posiadasz wystarczające ubezpieczenie zdrowotne i wystarczające środki na utrzymanie (§ 4 ustawy o swobodzie przemieszczania się).

W procedurze naturalizacji, która jest uzależniona od złożenia wniosku, za pomocą odpowiednich dokumentów udowadnia się, że spełnia się warunki do uzyskania obywatelstwa niemieckiego. Znajomość porządku prawnego i społecznego oraz warunków życia w Niemczech potwierdza się podczas zwykłego testu naturalizacyjnego.

„Portal naturalizacyjny” rządu krajowego Saksonii-Anhalt zawiera szczegółowe informacje, np. na temat procedury naturalizacji, wymogów i obowiązkowego testu naturalizacyjnego.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

WelcomeCenter Sachsen-Anhalt

Ausländerbehörde

MATERIAŁ INFORMACYJNY

Make it in Germany

Willkommen in Sachsen-Anhalt

Willkommen in Deutschland

Praxisleitfaden für EU-Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmer in Deutschland

Beratung von Unionsbürger*innen: Die Freizügigkeitsrechte in familiären Konstellationen

Ausgeschlossen oder privilegiert? Zur aufenthalts- und sozialrechtlichen Situation von Unionsbürger*innen und ihren Familienangehörigen